

Í ár eru liðin 70 ár síðani Dr. Alexandrines Hospital varð tikið í nýtslu í Havn. Tað var byrjanin til Landsjúkrahúsið, so sum vit kenna tað í dag.

Síðalúrin hevur tosað við Sanna Dahl Niclasen, sum saman við Paul Dahl, yvirlækna, vóru einsamallir læknar á hospitalinum eitt tíðarskeið.

Sanna Dahl Niclasen starvaðist á Dr. Alexandrines Hospital, meðan hon las til lækna, og eisini seinni, tá annar heimsbardagi var av, kom hon heimaftur at arbeiða á Hospitalinum í 1945-47.

Tað er hetta tíðarskeiðið, sum vit hava valt at lýsa gamla hospitalið, tíðina og umstøðurnar at taka sær av sjúklingunum.

Triggjar deildir

Pláss var fyri umleið 80-90 sjúklingum á Hospitalinum um hetta mundið, og sjúklingarnir lógu á trimum deildum.

- Deild A var skurðeild, og deild B var fyri barnakonur og tilfar sjúk, sum Sanna Dahl Niclasen tekur til. Hesar deildir vóru á niðaru hædd. Á ovuru hædd var deildin fyri sjúklingar, sum fingu medisinska viðgerð og giktasjúklingar. Eisini var ein barnastova.

Hóast tann parturin av Landssjúkrahúsinum, sum var gamla hospitalið, ikki sær út av so nógvum í dag, so búðu sjúkrasýstrar eisini har, umframt at pláss var fyri læknabúð og umsiting.

Tá Sanna Dahl Niclasen á ólavsku 1946 fór til arbeiðis á Dr. Alexandrines Hospital, hevði Pauli Dahl, yvirlækni, verið einsamallur á sjúkrahúsinum í eitt ár.

Av tí at seinni heimsbardagi varð av árið fyri, vóru allir læknarnir, sum høvdu verið í Føroyum undir krígunum, farnir aftur til Danmarkar.

Vaktarskipanin

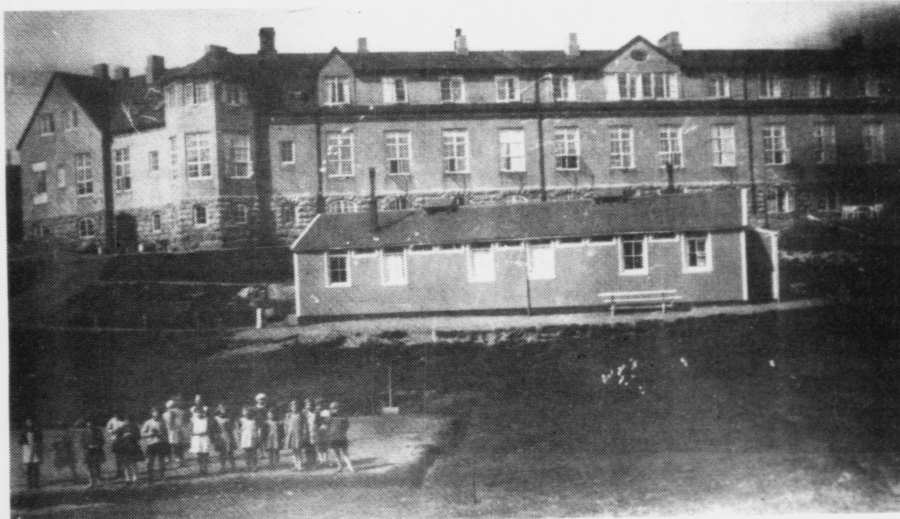
Tað hevur ikki verið so torført at gera vaktarskema tá í tíðini. Pauli Dahl og Sanna Dahl Niclasen, sum vóru systkinabørn, býttu vaktinar upp soleiðis, at Pauli Dahl hevði vakt sunnudagar, og Sanna Dahl Niclasen - hinar dagarnar í vikuni.

Tað bœtti tó um arbeiðstrýstið, tá Jacob Højgaard, lækni, kom aftrat. Tá høvdu tey bæði vakt annan hvønn

Brot úr søguni hjá Dr. Alexandrines Hospital:

Skurðgongin var miðdepilin

Tað vóru ikki stórfingnar og glæsiligar umstøður sum læknar og onnur starvsfólk á Dr. Alexandrines Hospitali arbeiddu undir í byrjanini, men hóast arbeiðsdagurin var langur og strævin, so vóru eisini góðar løtur. Tey kendu ikki til annað tá, heldur Sanna Dahl Niclasen

Henda myndin er frá tíðarskeiðnum, tá børn vóru innlögð á Hospitalið, sum høvdu havt tuberkulasmittuna ella aðrar sjúkur ið kravdi, at børnini fingu hvíld og góðan mat, fyri at koma fyrri seg aftur. Børnini búðu í barakkini

dag, og so hevði Pauli Dahl bakvakt, sum tað kallast.

Kaffiborð eftir strævan dag á skurðstovuni

Nógvar søgur eru um Paula Dahl og hansara leiklut á Hospitalinum. Hann ar-

beiddi at kalla bæði nátt og dag.

Sanna Dahl Niclasen sigur, at hann var góður við sjúklingarnir, men at hann kundi vera eitt sindur ill-sintur.

- Eg sigi hann ikki ringan

fyri tað, tí hann hevði so nógv um at vera, sigur Sanna Dahl Niclasen, sum minnst aftur á dagar, tá tey høvdu nógv at gera á skurðstovuni, og Pauli Dahl eftir arbeiði, bjóðaði starvsfólkunum til kaffiborð á skriv-

stovu síni. Pauli Dahl hevði eisini stundir at vera saman við starvsfólkunum.

Skurðgongdin hevði ein týðandi leiklut í virkseminum á Dr. Alexandrines Hospital.

Hóast hesin partur av hospitalinum bert var ein gongd og tvey rúm øðrumegin og trý rúm hinumegin, tilsamans einar 10-12 metrar til longdar, so fóru allar viðgerðirnar fram har.

Skurðgongin

Sanna Dahl Niclasen:

- Ein skurðstova var, har allar skurðviðgerðir vóru gjørdar á einum stað. Hetta vóru viðgerðir fyri bein, lungu, búk o.s.fr.

- Við síðuna av skurðstovuni var lítið skolirúm, sum tey kallaðu kókirúmið, har ein dampkókar stóð, ið var nýttur til amboð o.a. í sambandi við skurðviðgerðir.

- Aftrat hesum var eitt lítið rúm til autocenklavuna, t.v.s. har amboð og klæði vóru

steriliserað.

Hetta rúmið kallaðu tey L-filastova, og har lógu eisini barnakonur, ið vóru komnar til at eiga, eins og smærri skurðviðgerðir vóru gjørdar í hesum rúmi, eitt nú svullir í fingri og tilfíkt.

- Hinumegin á skurðgongini var skrivstovan hjá yvirlækninum, har arkivgoymslan eisini var, og innast var eitt lítið rúm, har t.d. röntgentólið stóð.

- Tað var ein øgilig ferðing aftur og fram á skrivstovuni hjá yvirlækninum.

Skurðgongin í álvara og gaman

Øll, sum høvdu ørindi í goymsluni, komu inn, og øll, sum skuldu hava röntgenkanning, gingu eisini gjøgnum skrivstovuna fyrst, umframt at tey, sum skuldu lata blóð ella taka blóðroynd, noyddust inn sama veg, sigur Sanna Niclasen.

- Tað var ógvuliga trongligt á skurðgongini, og í dag er torført at skilja, hvussu vit kundu arbeiða undir slíkum umstøðum, men tað gekk tó væl, og oftani vóru eisini skemtiligar løtur, sigur Sanna Dahl Niclasen og minnst aftur á hending, tá sjúklingar lógu hvørt um annað á gongini, antin tí teir høvdu verið lagdir undir skurð, og bíðaðu eftir at vakna, ella tí teir bíðaðu eftir at fáa skurðviðgerð.

- Har var mangan ikki verandi fyri fólk, sigur Sanna Dahl Niclasen.

- Einførð minnst eg, at ein maður lá har, sum ikki var rættiliga vaknaður eftir skurðviðgerð. Hann bannaði og blótaði. Undir liðuni á honum lá ein kona, sum júst hevði átt. Hon helt fyri, at maðurin átti ikki at bannað so øgiligt í slíkari løtu, hann átti heldur at sungið sálmar.

- Maðurin helt fram við sínum, og tá fór konan at syngja sálmar. Har lógu tey so, hvør í sínum lagi, meðan vit runnu aftur og fram.

- Aðru ferð lá ein fullur maður har, sum skuldi inn í rúmið, har sálarligir sjúklingar vóru innlagdir. Tvey rúm vóru niðast á skurðgongini, sum kallaðust "sellumar".

- Júst tá lógu fleiri barnakonur á gongini, og vit skemtaðu okkum óført at síggja henda mannin, sum lá og fiskaði við snøri í síni verð.

- Annars vóru eisini nógvar álvarsligar hendingar, har tað galt um at bera seg kvikliga at.

- Einu ferðina kom ein barnakona inn. Móðurkøkan var loysnað og hon blóðdi so øgiliga illa.

- Vit fingu hana inn í skolirúmið, men stundir vóru ikki at fáa hana á skurðstovuna, og tí var hon

Bert ein skurðstovna var á Hospitalinum, og har vóru allar skurðviðgerðir gjørdar. Myndin er frá umleið 1926, tá Heerup var yvirlækni